

at indvirke derpaa, af en Skiftegebyrsløvgivning; jeg kan tværtimod sige, at jeg allerede, efterat Sagen er passeret Landsthinget, har indledet Forhandling med Finantsministeren i denne Retning. Mere kan jeg ikke gjøre, men jeg tvivler ikke om, at de Skridt, som jeg saaledes har gjort, ville blive mødte med Velvillie ogsaa fra min Kollega, Finantsministerens Side. Men det er ikke alene dette, mine Herrer, at man maa skaffe Hensynet til de tilbageværende sportellønnede Embedsmænd til Side for at faae Frihed paa dette Omraade. Nei, det forekommer mig, at De ogsaa maa give mig Ret i, at man ikke med Fornuft kan skride til en Ordning af Skiftegebyrsløvgivningen, medmindre man veed, hvorledes den hele processuelle Behandling af Skifter skal være. Det er da dette som jeg ønsker at opnaa derved, at om mulig denne Sag kunde komme til Ende endnu i indværende Session; thi saa ville vi have afsluttet, hvad der staar i Forbindelse med Behandlingen af Skifter og Boer, og saa have vi afsluttet en saadan Del af vor hele Proces, at vi paa denne afsluttede Del kunde opbygge et nyt ordentligt gjennemtaent Skiftegebyrssystem. Men man kan forstaaendigt ikke skride til at reformere en Sportelløvgivning, uden at man først er paa det Nene med, hvorledes den processuelle Ordning skal være, for hvilken Sporiser skulle beregnes. Man kan altsaa ikke komme til at omdanne Skiftegebyrsløvgivningen, naar man ikke først har Skiftevesenets ordnet. Derfor lægger jeg Bægt paa om muligt at faae denne Sag bragt til Ende i denne Session. — Det ærede Medlem for Sørs Amts 2den Valgkreds (Alberti), gjennemgik forøvrigt forskjellige Dele af Lovforslaget og fremsatte nogle almindelige Anker imod det. Han sagde, at den uheldigste Del af Lovforslaget var den, som han kaldte den nye Del, den, som handler om private Skifter. Han fremsatte væsentlig to Anker mod det paagældende Afsnit af Lovforslagets §§ 74—77. Den ene Indvending var den, at man gjennem § 74 indfører paa Retsgebetet i Retsager, hvad han kaldte det uheldige Erklæringsvesen, og han syntes at paatalde en formentlig tilstedeværende Misforholdelse med Erklæringsvesenet. Det være mig tilladt hertil at bemærke, at den Sætning i § 74, som saaledes har paadraget sig det ærede Medlems Mishag, ikke skriver sig fra Regeringen; det er en Bestemmelse, som blev sat ind ved 3die Behandling af Lovforslaget i det andet Thing, og Forslaget derom fremkom navnlig for at imødekomme Anskuelse, der bleve fremsatte fra en Side, som i Dvrigt vistnok i flere Henseender turde glæde sig ved det ærede Medlems Sympathi (Alberti: Nei, slet ikke!) Naar, maatte tager jeg feil, men i alt Fald fremkom Forslaget fra et Medlem i det andet Thing, som fornemmelig troede ved de Ytringer, som han fremførte, at burde paatalde Kommunernes Ret til at tale med i den Slags Sager. Justitsministeren

udtalte sig ved 2den Behandling imod dette Forslag fra hin Side, og erklærede ligeledes ved 3die Behandling, at efter hans Formening var det urigtigt paa den Maade, som her siet, at blande de kommunale Myndigheder med ind i Sagen. Det følger altsaa deraf, at hvis det ærede Medlem og dette Things Flertal skulde ønske denne Bestemmelse ud igjen af Loven, saa skal det ikke møde den allermindste Modstand fra min Side. Jeg er virkelig i den Henseende i Principet enig med det ærede Medlem. Jeg anser det ikke for rigtigt at blande, som han udtrykte sig, Erklæringsvesenet ind i Retsager. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at Retten selv skal bære sit fulde og udelte Ansvar, og Ansaret, om det end ikke svækkes, saa udvistes det dog let, naar man opstiller forskellige Myndigheder som dem, der skulle afgive Erklæring, som Skifteretten kan eller skal tage Hensyn til. Derimod indrømmer jeg, at jeg ikke lægger saa overordentlig stor Bægt paa denne Bestemmelse, fordi det dog er stillet saaledes, at det er lagt i Skifterettens Magt, hvorvidt den vil indhente disse Erklæring, og jeg tror ogsaa, at det derved med det Samme er hævdet, at hvad Skifteretten gjør eller ikke gjør, saa er det Retten, der bærer Ansaret. Jeg gaar fremdeles ud fra, at naar man ikke har sagt, at de paagældende kommunale Myndigheder, Præster og Andre, ere pligtige at afgive Erklæring, maa de kunne vægre sig ved at gjøre det. Den anden Indvending, som det ærede Medlem havde mod den saakaldte nye Del af Lovforslaget, var den, at den, som han mente, vilde volde en hel Del Tvivl. Hvor det tidligere havde været klart, hvorledes Sagen forholdt sig, mente det ærede Medlem, at Lovforslaget vilde afstedkomme Tvivl. Jeg maa tillade mig dertil først at gjøre den almindelige Bemærkning, at det ikke saa sjældent gaar saaledes, at Mand, der, som det ærede Medlem, have haft en rig Praxis, finde, at de Forhold, hvori de have bevæget sig, ere simple, klare og tydelige, medens derimod den store Masse af Borgere, der ikke have den lange juridiske Erfaring, finde, at Forholdene ere meget uklare og utydelige, og jeg er for mit Vedkommende tilbøjelig til i saa Henseende at give den store Masse af Landets Borgere Medhold. Det kan staa klart for den, der har tilbragt en Menneksaalder ved Afviklingen og Ordningen af juridiske Forhold, hvorledes Praxis har udviklet sig, men jeg paastaar, at for den, der ikke saaledes er mangleaarig Forretningsmand, ere Forhold, som ikke ere ordnede ved nogen som helst Lovbestemmelse, men have udviklet sig gjennem Praxis, ingenlunde klare, og jeg betragter det som et Fortrin og en Fortjeneste ved Lovforslaget, som jeg er overbevist om, at Folkethinget vil paastjønne, at man har bestræbt sig for — om det er lykkes er et andet Spørgsmaal — tydeligt og klart i en Række af Bestemmelser at fremstille Forholdet, som det er og skal være. Jeg veed af